

ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

«ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Φ.Π.Α.)»

**ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1999

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
1.0 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 Σύνοψη περιγραφή	1
1.2 Επιλογή του θέματος	1
1.3 Στόχοι του ελέγχου	2
2.0 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ	3
2.1 Περίληψη ευρημάτων	3
2.2 Περίληψη εισηγήσεων	6
3.0 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	9
3.1 Βασικές πρόνοιες της Νομοθεσίας	9
3.2 Κανονισμοί/Γνωστοποιήσεις	10
3.3 Εγγραφές στο εν ενεργεία Μητρώο Φ.Π.Α.	11
3.4 Διαγραφές από το εν ενεργεία Μητρώο Φ.Π.Α.	11
3.5 Εισπράξεις	11
3.6 Ενστάσεις	12
4.0 ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	14
4.1 Εγγραφή στο Μητρώο Φ.Π.Α.	14
4.2 Καθυστερημένοι φόροι	15
4.3 Καθυστέρηση στην υποβολή φορολογικών δηλώσεων	17
4.4 Επιστροφές Φ.Π.Α.	19
4.5 Ποινικές διώξεις	20
4.6 Κατασχέσεις αγαθών	21
4.7 Πολιτικές Αγωγές	22
4.8 Προσφυγές	23
4.9 Αιτήσεις για διάλυση εταιρειών/πτώχευση φυσικών προσώπων	24
4.10 Επισκέψεις ελέγχου	26
4.11 Στελέχωση της Υπηρεσίας	28
4.12 Σύστημα Μηχανογράφησης	28
5.0 ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	32
5.1 Εγγραφή στο Μητρώο Φ.Π.Α.	32
5.2 Μέτρα είσπραξης καθυστερημένων εσόδων	32
5.3 Καθυστέρηση στην υποβολή φορολογικής δήλωσης	33
5.4 Ποινικές Διώξεις	34
5.5 Κατασχέσεις	34
5.6 Πολιτικές Αγωγές	35
5.7 Διαδικασία διάλυσης εταιρειών	35
5.8 Επισκέψεις ελέγχου	35
5.9 Μηχανογραφικό σύστημα	35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	

ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Φ.Π.Α)

1.0 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Σύντομη περιγραφή

Ο Φ.Π.Α. είναι ένας έμμεσος φόρος κατανάλωσης, που επιβάλλεται πάνω στις παραδόσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών, καθώς και πάνω στις εισαγωγές. Αγαθά βασικής κατανάλωσης υπόκεινται σε μηδενικό συντελεστή και βασικές υπηρεσίες εξαιρούνται από το φόρο.

Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμος (Ν. 246/90) τέθηκε σε εφαρμογή την 1.7.92 με φορολογικό συντελεστή ύψους 5%.

Για εφαρμογή του Νόμου δημιουργήθηκε η Υπηρεσία Φ.Π.Α. που υπάγεται στο Τμήμα Τελωνείων, με ξεχωριστή δομή. Ο Διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων είναι και ο Έφορος Φ.Π.Α. και σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Το Μάιο του 1993, μέσα στα πλαίσια του Προγράμματος Εξυγίανσης των Δημόσιων Οικονομικών, το Υπουργείο Οικονομικών εισηγήθηκε την αύξηση του συντελεστή κατά 3%. Με το Νόμο 39(Ι)/93 αυξήθηκε ο συντελεστής του Φ.Π.Α. από 5% σε 8%, με ισχύ από 1.10.93.

Τον Ιούνιο του 1998 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων Νομοσχέδιο που προβλέπει για την επιβολή και είσπραξη Φ.Π.Α., στο οποίο περιλαμβάνεται και αύξηση του συντελεστή από 8% σε 12% (άρθρο 17) και εισαγωγή μειωμένου συντελεστή 5%, το οποίο ακόμη εκκρεμεί.

1.2 Επιλογή του θέματος

Η διεξαγωγή διαχειριστικού ελέγχου για το Φ.Π.Α. αποφασίστηκε, λόγω των πιο κάτω δεδομένων, πληροφοριών και διαπιστώσεων:

- Ο Φ.Π.Α. είναι μια νέα και σημαντική φορολογία που κλήθηκε να εφαρμόσει μια νέα Υπηρεσία. Κατά το 1998 τα έσοδα από το Φ.Π.Α. ανήλθαν στα £245 εκ., ποσό που αποτελεί το 50,8% των έμμεσων φόρων και το 23,6% των Κρατικών Εσόδων του 1998.

- Η αυξητική τάση των οφειλόμενων προς το Κράτος ποσών και των προσώπων που δε συμμορφώνονται με τις πρόνοιες της υφιστάμενης νομοθεσίας.
- Οι διαμαρτυρίες και αντιδράσεις αριθμού πολιτών, με προφορικές και γραπτές καταγγελίες (ανώνυμες ή επώνυμες), και δημοσιεύματα στον ημερήσιο τύπο, στοιχεία τα οποία συνθέτουν μια εικόνα φοροδιαφυγής και ίσως πιθανής αδυναμίας του Κράτους για είσπραξη του Φ.Π.Α.

1.3 Στόχοι του ελέγχου

Ο έλεγχος κάλυψε την περίοδο 1.7.92, δηλαδή από την ημερομηνία εφαρμογής της νέας φορολογίας, μέχρι 31.12.98, με κύριους στόχους:

- Τη διαπίστωση κατά πόσο η ισχύουσα νομοθεσία είναι επαρκής και εφαρμόζεται σωστά.
- Τον εντοπισμό τυχόν αδυναμιών στις διαδικασίες ελέγχου των υποκείμενων στο φόρο προσώπων (Υ.Φ.Π.) και στην είσπραξη των οφειλόμενων φόρων και γενικά στη λειτουργία της Υπηρεσίας Φ.Π.Α.
- Την παρουσίαση μιας, όσο το δυνατό συμπληρωμένης, εικόνας πάνω στο θέμα του Φ.Π.Α. για προβληματισμό, μελέτη και λήψη των ανάλογων αποφάσεων, για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής και έγκαιρη είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

2.0 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ

2.1 Περίληψη Ευρημάτων

- **Εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α.** Ο αριθμός των εν ενεργεία εγγεγραμμένων προσώπων σε Μητρώο Φ.Π.Α. αυξάνεται σταθερά από την ημερομηνία εισαγωγής του το 1992 και στις 31.12.98 έφτασε στις 36286. Τα έσοδα του Κράτους από το Φ.Π.Α. επίσης αυξάνονται σταθερά και από £120 εκ. που ήταν το 1993 έφτασαν τα £245 εκ. το 1998, ποσό που αποτελεί το 23,6% των Κρατικών Εσόδων. Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω όμως, ο έλεγχος από την Υπηρεσία Φ.Π.Α. για διαπίστωση κατά πόσο τα Υ.Φ.Π. συμμορφώνονται με το Νόμο και εγγράφονται στο μητρώο Φ.Π.Α., όταν ο κύκλος εργασιών τους υπερβαίνει τις £12.000 ετησίως, είναι αντικειμενικά δύσκολος και πολύ περιορισμένος. Ειδικά οι τομείς του λιανικού εμπορίου και των υπηρεσιών παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά εγγραφής.
- **Επιστροφές Φ.Π.Α.** Οι επιστροφές Φ.Π.Α. από £8 εκ. το 1993 αυξήθηκαν στα £19 εκ. το 1998, ποσό που αντιστοιχεί περίπου με το 8% των εισπράξεων. Από τις 363 επισκέψεις που διενέργησε η Υπηρεσία για βεβαίωση της επιστροφής φόρου κατά το 1997, σε 264 περιπτώσεις, δηλαδή σε 73% των περιπτώσεων, έγινε βεβαίωση πληρωμής επιπρόσθετου φόρου αντί βεβαίωση επιστροφής.
- **Καθυστερημένοι φόροι.** Ποσοστό 20,2% των Υ.Φ.Π. παρουσιάζουν καθυστερημένες οφειλές. Οι καθυστερημένοι φόροι στις 31.12.98 ανέρχονταν σε £18,0 εκ. Και σε αυτή την περίπτωση τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται για είσπραξη των οφειλών, οι οποίες προκύπτουν από τις δηλώσεις τις οποίες υποβάλλουν τα ίδια τα Υ.Φ.Π., είναι περιορισμένα και αναποτελεσματικά. Ένα σημαντικό μέρος των οφειλών πιθανό να μην εισπραχθεί τελικά, αν ληφθεί υπόψη ότι 2180 Υ.Φ.Π., τα οποία τερμάτισαν τις δραστηριότητές τους, οφείλουν £4,8 εκ. Στο πιο πάνω ποσό των £18 εκ. περιλαμβάνονται επίσης οι οφειλόμενοι φόροι από 469 Υ.Φ.Π., για τα οποία εκδόθηκε διάταγμα αναγκαστικής εκκαθάρισης και που οφείλουν ποσό ύψους £2 εκ.
- **Καθυστέρηση στην υποβολή φορολογικών δηλώσεων.** Ποσοστό περίπου 7,5% των Υ.Φ.Π. δεν υποβάλλουν τη φορολογική τους δήλωση μέσα στα χρονικά πλαίσια που θέτει ο Νόμος. Η καθυστέρηση στην υποβολή φορολογικών δηλώσεων συνεπάγεται, σύμφωνα με το Νόμο, πρόσθετη επιβάρυνση £30 για

κάθε μήνα καθυστέρησης για κάθε δήλωση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις να συσσωρεύονται δυσανάλογα μεγάλα ποσά πρόσθετων επιβαρύνσεων, σε σύγκριση με τον οφειλόμενο φόρο, γεγονός το οποίο επενεργεί αρνητικά στην είσπραξη των οφειλών. Στις 31.12.98 οι συσσωρευμένες οφειλές από επιβαρύνσεις για καθυστέρηση υποβολής φορολογικών δηλώσεων ανέρχονταν σε £3,1 εκ.

- **Κατ' εκτίμηση φορολογίες.** Για κάθε φορολογική περίοδο γίνεται κατ' εκτίμηση φορολογία για περίπου 2500 Υ.Φ.Π. που παραλείπουν να υποβάλουν τις φορολογικές τους δηλώσεις, δηλαδή ποσοστό περίπου 7%. Το ύψος των κατ' εκτίμηση φορολογιών σε 1 249 Υ.Φ.Π., τα οποία παρέλειψαν να υποβάλουν δηλώσεις στις 31.12.98, ήταν £32,5 εκ. Τα μέτρα που λαμβάνονται από την Υπηρεσία για επιβεβαίωση και για είσπραξη των οφειλών αυτών είναι πολύ περιορισμένα.

- **Ποινικές διώξεις.** Το σύνολο των ποινικών διώξεων μέχρι 31.12.98 ήταν 1 850, ενώ ο αριθμός των Υ.Φ.Π. που παρουσιάζουν καθυστερήσεις ήταν 7 340, δηλαδή ασκήθηκε ποινική δίωξη μόνο στο 25% των περιπτώσεων. Η αποτελεσματικότητα των ποινικών διώξεων είναι περιορισμένη, αν ληφθεί υπόψη ότι επιτεύχθηκε πλήρης εξόφληση του χρέους μόνο στο 28% των περιπτώσεων για τις οποίες ασκήθηκε ποινική δίωξη. Επίσης πολλά Υ.Φ.Π., για τα οποία εκδόθηκε καταδικαστική απόφαση, δεν προέβηκαν σε διευθέτηση των οφειλών τους. Συναφώς αναφέρεται ότι το δικαστήριο επιβάλλει ποινή μόνο για το παράπτωμα της μη καταβολής του οφειλόμενου φόρου, χωρίς να απαιτεί την είσπραξη του, αφού η οφειλή, βάσει του άρθρου 55 του Νόμου 246/90, μπορεί να διεκδικηθεί μόνο με πολιτική αγωγή.

- **Κατασχέσεις αγαθών.** Η απειλή κατάσχεσης αγαθών είναι ένα σχετικά αποτελεσματικό μέτρο για είσπραξη των οφειλών, ενώ αυτή καθαυτή η κατάσχεση συνήθως δεν επιφέρει τα αναμενόμενα έσοδα για εξόφληση του οφειλόμενου φόρου. Κατά το 1998 έγινε απειλή κατάσχεσης αγαθών για 1148 Υ.Φ.Π. Το ποσοστό επιτυχίας της απειλής για κατάσχεση κατά το 1998 ήταν περίπου 58%. Επί του θέματος όμως υπάρχουν ορισμένες ασάφειες στη νομοθεσία, ενώ δεν έχουν μέχρι σήμερα εγκριθεί Κανονισμοί που να καθορίζουν τους όρους και τις

προϋποθέσεις για τη δήμευση αγαθών. Αυτό πιθανόν να δημιουργήσει προβλήματα στο μέλλον.

- **Πολιτικές αγωγές.** Οι περιπτώσεις για τις οποίες κινήθηκαν πολιτικές αγωγές μέχρι σήμερα είναι πολύ περιορισμένες. Ένας από τους λόγους γι' αυτό είναι οι χρονοβόρες διαδικασίες για την προώθησή τους. Από τις 37 υποθέσεις, οι οποίες έχουν σταλεί στο Γενικό Εισαγγελέα μέχρι σήμερα, μόνο οι 24 κατατέθηκαν ή αναμένεται να κατατεθούν στο δικαστήριο.

- **Διάλυση εταιρειών.** Η έναρξη της διαδικασίας διάλυσης εταιρειών για είσπραξη οφειλών Φ.Π.Α. χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά σε 19 περιπτώσεις το 1998. Αυτό αποδείχθηκε σχετικά αποτελεσματικό μέτρο, αφού αρκετοί οφειλέτες είτε εξόφλησαν τις υποχρεώσεις τους είτε προέβηκαν σε συμφωνία για σταδιακή εξόφληση τους.

- **Επισκέψεις ελέγχου.** Οι επισκέψεις ελέγχου σε Υ.Φ.Π. είναι πολύ περιορισμένες. Με βάση τον αριθμό των ελέγχων που έγιναν από το 1992 μέχρι σήμερα, έγινε επίσκεψη ελέγχου μόνο στο 15,7% των εγγεγραμμένων προσώπων, δηλαδή κατά μέσο όρο αναμένεται μια επίσκεψη ελέγχου σε κάθε υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο κάθε 37 χρόνια, σε σύγκριση με το Ηνωμένο Βασίλειο όπου η αντίστοιχη περίοδος είναι κάθε 4 χρόνια. Αυτό σίγουρα δεν κρίνεται ικανοποιητικό και συμβάλλει στην αύξηση απώλειας φόρων, λαμβανομένου υπόψη ότι από τις διενεργηθείσες επισκέψεις ελέγχου έχουν προκύψει βεβαιώσεις φόρου ύψους £16,8 εκ.

- **Στελέχωση Υπηρεσίας Φ.Π.Α.** Ένα μεγάλο ποσοστό των οργανικών θέσεων της Υπηρεσίας, και συγκεκριμένα 68 θέσεις από τις 151 θέσεις (περίπου 45%), παραμένουν κενές για σειρά ετών. Αυτό δε βοηθά την Υπηρεσία να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της και οδηγεί στην απώλεια δημόσιων εσόδων, εφόσον περιορίζει τον έλεγχο στα Υ.Φ.Π..

- **Μηχανογραφικό σύστημα.** Διαπιστώθηκαν διάφορες αδυναμίες στο σύστημα, ειδικά όσο αφορά τη δυνατότητα επεξεργασίας των δεδομένων και παραγωγής χρήσιμων πληροφοριών για τη λήψη αποφάσεων. Για παράδειγμα, δεν μπορεί να γίνει σύγκριση δηλώσεων του ίδιου προσώπου από περίοδο σε περίοδο, για εντοπισμό διακυμάνσεων οι οποίες χρήζουν διερεύνησης, καθώς επίσης και

συμφιλίωση κατά τράπεζα, με αποτέλεσμα σε κάθε συμφιλίωση τα προηγούμενα ποσά που εκκρεμούν να μην μπορούν να ληφθούν υπόψη από το σύστημα. Δεν τηρούνται μηχανογραφημένα μητρώα προσφυγών, αγωγών, ποινικών διώξεων κ.τ.λ., ούτε άλλες σημαντικές καταστάσεις προσώπων υπό εκκαθάριση κ.τ.λ. Υπάρχει επίσης δυσκολία στο να καταχωριστούν στοιχεία σχετικά με τα Υ.Φ.Π. που μπορούν να ληφθούν από άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες.

2.2 Περίληψη εισηγήσεων

- **Έλεγχος Υ.Φ.Π. για σκοπούς εγγραφής στο μητρώο Φ.Π.Α.** Η Υπηρεσία Φ.Π.Α. θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειες για έλεγχο των προσώπων τα οποία φαίνεται να αποφεύγουν την εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις επιχειρήσεις που παρουσιάζουν χαμηλά ποσοστά εγγραφής (λιανικό εμπόριο και υπηρεσίες).
- **Μέτρα είσπραξης καθυστερημένων οφειλών.** Η Υπηρεσία Φ.Π.Α. θα πρέπει να ενισχύσει και βελτιώσει τα μέτρα που λαμβάνει για την είσπραξη των ολοένα αυξανόμενων καθυστερημένων οφειλών.
 - Θα πρέπει να ασκούνται έγκαιρα ποινικές διώξεις εναντίον των Υ.Φ.Π. που παρουσιάζουν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας. Έτσι θα αποφεύγονται οι καθυστερήσεις και θα αυξάνονται οι πιθανότητες επιτυχίας των υποθέσεων στο δικαστήριο.
 - Θα πρέπει επίσης να μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της Νομοθεσίας (άρθρο 55 του Νόμου 246/90), ώστε ο οφειλόμενος φόρος να εισπράττεται με επιβολή χρηματικής ποινής, όπως συμβαίνει στην περίπτωση των Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
 - Θα πρέπει να προωθηθούν οι εκκρεμείς πολιτικές αγωγές σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία. Ανάλογα με την έκβαση των υποθέσεων αυτών, να καθοριστεί και η τακτική που θα ακολουθείται στο μέλλον για τις πολιτικές αγωγές.
 - Η διαδικασία κατάσχεσης αγαθών θα πρέπει να κινείται όσο το δυνατό πιο έγκαιρα, ενόσω υπάρχουν δυνατότητες κατάσχεσης από τους οφειλέτες. Η

νομοθεσία που διέπει τη δήμευση αγαθών θα πρέπει να αναδιατυπωθεί, για άρση της ασάφειας σχετικά με την αναγκαιότητα απόφασης δικαστηρίου ή όχι.

- Προώθηση των αιτήσεων για διάλυση εταιρειών, οι οποίες φαίνεται να έχουν θετικά αποτελέσματα.
- Συνεχής ενημέρωση του κοινού και των Υ.Φ.Π. όσο αφορά τις επιπτώσεις της μη έγκαιρης υποβολής των δηλώσεων τους και μη καταβολής του οφειλόμενου φόρου, σε μια προσπάθεια ευαισθητοποίησης της φορολογικής τους συνείδησης.
- Τροποποίηση της Νομοθεσίας ώστε για τα οφειλόμενα ποσά του φόρου να φέρουν προσωπική ευθύνη οι διευθυντές της εταιρείας, έχοντας υπόψη ότι ο φόρος αυτός έχει καταβληθεί από το κοινό για να παραδοθεί στο Κράτος μέσω των Υ.Φ.Π. και επομένως οι διευθυντές ενεργούν ως αντιπρόσωποι του Κράτους και το οφειλόμενο ποσό του φόρου δεν αποτελεί μέρος των εισοδημάτων τους.

- **Επισκέψεις ελέγχου.** Η Υπηρεσία Φ.Π.Α. θα πρέπει να πάρει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για αύξηση των επισκέψεων ελέγχου, ειδικά σε Υ.Φ.Π. ψηλού κινδύνου. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να προωθηθεί και η πλήρωση των κενών θέσεων της Υπηρεσίας. Οι επισκέψεις ελέγχου είναι πολύ σημαντικές και για σκοπούς βεβαίωσης φόρου, αλλά και ως μέσο επικοινωνίας της Υπηρεσίας με τα Υ.Φ.Π. και επεξήγησης διαφόρων θεμάτων που έχουν σχέση με το Φ.Π.Α.

Η επιλογή των επισκέψεων ελέγχου, αν όχι στην ολότητα τους, τουλάχιστον στην πλειονότητα τους, να βασίζεται σε συγκεκριμένα/προκαθορισμένα κριτήρια, λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία και δεδομένα τα οποία τηρούνται στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, μέσω του οποίου να ετοιμάζονται και οι ανάλογες μηχανογραφημένες καταστάσεις.

Οποιοσδήποτε μειώσεις επιβάρυνσης φόρου, ως αποτέλεσμα της επίσκεψης ελέγχου, πρέπει να τεκμηριώνονται βάσει ομοιόμορφων κριτηρίων για όλες τις Επαρχίες.

- **Μηχανογραφικό σύστημα.** Θα πρέπει να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις/αναβαθμίσεις στο μηχανογραφικό σύστημα για βελτίωση των διαδικασιών επεξεργασίας δεδομένων και του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ώστε να έχει τη

δυνατότητα ετοιμασίας σημαντικών εκθέσεων, απαραίτητων για την ορθή και έγκαιρη ενημέρωση της Διεύθυνσης, όπως συγκεντρωτικών καταστάσεων Υ.Φ.Π. που δεν υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις, ελέγχου της ορθότητας της καταχώρισης των φορολογικών δηλώσεων, συμφιλίωση ποσών κατά τράπεζα, αυτόματη καταχώριση επιστροφών και άλλων σημαντικών στοιχείων που λαμβάνονται από τρίτους, εξόφληση πρώτα των ποσών επιβαρύνσεων και τόκου, αντί των φόρων, και ετοιμασία μηχανογραφημένων μητρώων.

3.0 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

3.1 Βασικές πρόνοιες της Νομοθεσίας

- **Υποχρέωση για εγγραφή (άρθρο 13(1))**. Κάθε πρόσωπο οφείλει να εγγραφεί στο μητρώο του Φ.Π.Α., εφόσον υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να πιστευτεί ότι η αξία των φορολογητέων παραδόσεων αγαθών ή φορολογητέων παροχών υπηρεσιών, τις οποίες πρόκειται να πραγματοποιήσει σε περίοδο ενός έτους, θα υπερβεί το ποσό των £12.000.
- **Παράλειψη εγγραφής (άρθρο 21Α του βασικού Νόμου και 3 του Νόμου 52(I)/92)**. Κάθε πρόσωπο που αρνείται ή παραλείπει ή καθυστερεί να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις του για εγγραφή οφείλει να καταβάλει επιβάρυνση £50 για κάθε μήνα, ή μέρος αυτού, καθυστέρησης.
- **Γνωστοποίηση του τερματισμού της υποχρέωσης για εγγραφή (άρθρο 16)**. Οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο ήθελε τερματίσει την πραγματοποίηση φορολογητέων παραδόσεων αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, οφείλει να γνωστοποιήσει το γεγονός αυτό στον Έφορο το αργότερο μέσα σε 30 ημέρες από την ημέρα του εν λόγω τερματισμού.
- **Ακύρωση της εγγραφής (άρθρο 17(1))**. Ο Έφορος οφείλει να ακυρώσει την εγγραφή προσώπου το οποίο γνωστοποιεί ότι δεν είναι υπόχρεο για εγγραφή, αφού ικανοποιηθεί για το γεγονός αυτό.
- **Φορολογικές δηλώσεις (άρθρο 25(14))**. Κάθε πρόσωπο που αρνείται ή παραλείπει ή καθυστερεί να υποβάλει φορολογική δήλωση στον προκαθορισμένο τύπο και χρόνο οφείλει να καταβάλει στον Έφορο χρηματική επιβάρυνση £30 για κάθε μήνα ή μέρος αυτού.
- **Βεβαίωση του φόρου σε περιπτώσεις μη τήρησης των υποχρεώσεων του υποκείμενου στο φόρο προσώπου (άρθρο 34)**. Στις περιπτώσεις όπου Υ.Φ.Π. παραλείπει να υποβάλει τις απαιτούμενες φορολογικές δηλώσεις, ο Έφορος μπορεί να βεβαιώσει το ποσό του οφειλόμενου φόρου, ασκώντας, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, την κρίση του και στη συνέχεια το ποσό της βεβαίωσης θεωρείται φόρος που οφείλεται και μπορεί να εισπραχθεί.

- **Ο φόρος εισπράττεται ως να ήταν χρέος προς τη Δημοκρατία (άρθρο 36).** Οποιοδήποτε ποσό οφειλόμενου φόρου που δεν καταβλήθηκε εισπράττεται ως να ήταν χρέος οφειλόμενο στη Δημοκρατία.
- **Πρόσθετη επιβάρυνση και δήμευση αγαθών (άρθρο 38).** Το υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο οφείλει να καταβάλει πρόσθετη επιβάρυνση 10% πάνω στο ποσό που αμελεί ή αρνείται να καταβάλει. Εάν η εκκρεμότητα συνεχιστεί πέρα από 30 ημέρες από την ημερομηνία που το ποσό καθίσταται καταβλητέο, τότε καταβάλλεται απλός τόκος 9% κατά έτος επί παντός οφειλόμενου ποσού, περιλαμβανομένης και της πρόσθετης επιβάρυνσης. Εάν η εκκρεμότητα εξακολουθεί για πέρα από 60 ημέρες από την ημερομηνία που το ποσό καθίσταται καταβλητέο, τότε αγαθά αξίας ίσης προς το τριπλάσιο του οφειλόμενου ποσού, τα οποία βρίσκονται στην κατοχή ή φύλαξη του προσώπου αυτού, μπορούν να κατασχεθούν ή δημευθούν.
- **Ενστάσεις (άρθρο 52(1)).** Οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να υποβάλει ένσταση στον Υπουργό Οικονομικών μέσα σε 30 ημέρες από την ημερομηνία της κοινοποίησης στο πιο πάνω πρόσωπο απόφασης, διαταγής, ειδοποίησης ή άλλης πράξης του Εφόρου.
- **Αδικήματα και Ποινές (άρθρο 53).** Οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο παραλείπει να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν οι πρόνοιες των διαφόρων άρθρων του Νόμου ή οποιωνδήποτε Κανονισμών ή διαταγμάτων που εκδίδονται με βάση τα εν λόγω άρθρα, υπόκειται σε χρηματική ποινή ή σε φυλάκιση ή και στις δυο αυτές ποινές, όπως καθορίζονται στο εν λόγω άρθρο.
- **Πολιτική αγωγή (άρθρο 55).** Οποιοδήποτε ποσό, το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Φ.Π.Α. Νόμου, οφείλεται στη Δημοκρατία ως φόρος, μπορεί να διεκδικηθεί με αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο.

3.2 Κανονισμοί/Γνωστοποιήσεις

- **Κανονισμοί/Διατάγματα.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται από τα διάφορα άρθρα του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου, εξέδωσε 13 Διατάγματα και ενέκρινε 28 Κανονισμούς, με αντίστοιχες Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις, οι οποίες δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

- **Γνωστοποιήσεις.** Ο Έφορος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται σύμφωνα με τους περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Κανονισμούς, εξέδωσε 24 γνωστοποιήσεις για σκοπούς διευκρίνισης του Νόμου και των Κανονισμών, ή καθορίζοντας διαδικασίες, έντυπα κ.τ.λ., οι οποίες δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

3.3 Εγγραφές στο εν ενεργεία Μητρώο Φ.Π.Α.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται από την Υπηρεσία Φ.Π.Α., στις 31.12.98 ο αριθμός των εγγεγραμμένων στο εν ενεργεία Μητρώο Φ.Π.Α. προσώπων ανέρχεται στις 36 286. Παρουσιάζεται πιο κάτω κατάσταση εγγραφών κατά Επαρχία:

Επαρχία	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Κεντρ. Γραφεία	25	32	34	36	36	35
Επαρχ. Λυσίας	11788	12597	13143	13721	14302	14855
Επαρχ. Λκας	6558	6992	7486	7453	7731	7763
Επαρχ. Λσού	8325	8945	9431	9694	10003	10278
Επαρχ. Πάφου	2635	2861	3028	3214	3252	3355
ΣΥΝΟΛΟ	29331	31427	33122	34118	35324	36286

3.4 Διαγραφές από το εν ενεργεία Μητρώο Φ.Π.Α.

Μέχρι 31.12.98 έχουν διαγραφεί από το εν ενεργεία Μητρώο 14320 υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα, όπως φαίνεται πιο κάτω:

Επαρχία	1993	1994	1995	1996	1997	1998	ΣΥΝΟΛΟ
Λευκωσία	777	752	984	677	737	729	4656
Λάρνακα	582	563	487	884	494	753	3763
Λεμεσός	584	613	712	820	712	740	4181
Πάφος	248	268	309	213	412	270	1720
ΣΥΝΟΛΟ	2191	2196	2492	2594	2355	2492	14320

3.5 Εισπράξεις

Τα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα έχουν υποχρέωση να συμπληρώνουν κάθε τριμηνία τη φορολογική τους δήλωση και να την παρουσιάζουν έγκαιρα σε οποιαδήποτε εμπορική τράπεζα ή συνεργατικό ίδρυμα που συνεργάζεται με την Υπηρεσία Φ.Π.Α. ή στα Κεντρικά Γραφεία της Υπηρεσίας, καταβάλλοντας τον οφειλόμενο φόρο.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τις εισπράξεις Φ.Π.Α. για τα έτη 1993-1998.

Έτος	Εισπράξεις	Αύξηση
	£	%
1992 (6 μήνες)	36.905.495	
1993	120.504.210	--
1994	183.265.400	52
1995	209.683.600	14
1996	215.191.332	3
1997	224.754.205	4
1998	245.038.202	9

Οι εισπράξεις γίνονται κυρίως μέσω του Τελωνείου κατά την εισαγωγή εμπορευμάτων και μέσω τραπεζών με την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων. Όπως διαπιστώνεται, τα έσοδα του Κράτους αυξάνονται σταθερά και από £120 εκ. που ήταν το 1993 έφτασαν τα £245 εκ. το 1998.

3.6 Ενστάσεις

Υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα δικαιούνται να υποβάλουν ένσταση στον Υπουργό Οικονομικών, αμφισβητώντας την επιβληθείσα σ' αυτά φορολογία.

Οι ενστάσεις στον Υπουργό υποβάλλονται σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 52 και εξετάζονται εφόσον υποβάλλονται στα πλαίσια του προκαθορισμένου χρόνου και μετά από πληρωμή του οφειλόμενου φόρου ή κατάθεση εγγύησης για το εν λόγω ποσό. Τηρείται χειρόγραφο μητρώο με τις πληροφορίες των ενστάσεων και ο Υπουργός εξετάζει και αποφασίζει σχετικά.

Σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις της Υπηρεσίας Φ.Π.Α., από την εφαρμογή της Νομοθεσίας περί Φ.Π.Α. μέχρι 31.12.98 εξετάστηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών 211 ενστάσεις:

Έτος	Αριθμός
1993	8
1994	47
1995	70
1996	29
1997	37
1998	20
	211

Από τις πιο πάνω ενστάσεις, οι 124 απορρίφθηκαν, οι 13 έγιναν αποδεκτές, οι 17 έγιναν μερικώς αποδεκτές, οι 2 αποσύρθηκαν και οι 55 δεν εξετάστηκαν, γιατί δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις.

4.0 ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

4.1. Εγγραφή στο Μητρώο Φ.Π.Α.

Ο αριθμός των εν ενεργεία εγγεγραμμένων προσώπων στο Μητρώο Φ.Π.Α. αυξάνεται σταθερά από την ημερομηνία εισαγωγής του το 1992 και στις 31.12.98 έφτασε στις 36286. Τα έσοδα του Κράτους από το Φ.Π.Α. επίσης αυξάνονται σταθερά και από £120 εκ. που ήταν το 1993 έφτασαν τα £245 εκ. το 1998, ποσό που αποτελεί το 23,6% των Κρατικών Εσόδων. Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω, ο έλεγχος από την Υπηρεσία Φ.Π.Α., κατά πόσο όλα τα πρόσωπα που υπόκεινται σε εγγραφή σύμφωνα με το άρθρο 13 του Νόμου συμμορφώνονται κανονικά, είναι αντικειμενικά δύσκολος και πολύ περιορισμένος. Το πρόβλημα φαίνεται να είναι πιο έντονο στους τομείς υπηρεσιών και λιανικού εμπορίου. Όπως φαίνεται από τον πιο κάτω πίνακα, σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Φ.Π.Α., τα ποσοστά των εγγεγραμμένων επιχειρήσεων των τομέων αυτών είναι χαμηλά.

Τομέας	Ποσοστό	
	επί του συνόλου επιχειρήσεων	επί των εγγεγραμμένων στο Μητρώο Φ.Π.Α. προσώπων
	%	%
Λιανικό εμπόριο	33	26
Υπηρεσίες	33	22

Ο κύριος λόγος που αναφέρεται για το χαμηλό ποσοστό των εγγεγραμμένων επιχειρήσεων των δυο αυτών τομέων είναι ότι ο κύκλος εργασιών τους δεν ξεπερνά το όριο εγγραφής (£12.000).

Χαρακτηριστικός είναι ο πίνακας που ακολουθεί:

Υπηρεσίες/Δραστηριότητες	Ποσοστό εγγεγραμμένων στο Μητρώο Φ.Π.Α.
	%
Ταξί	6
Κουρεία/Κομμωτήρια	13
Ινστιτούτα αισθητικής	15
Σχολές Οδηγών	24
Ινστιτούτα γυμναστικής	27
Οδικές μεταφορές φορτίου	43
Τεχνίτες (γκαράζ, ηλεκτρολόγοι, μπουγιατζήδες αυτοκινήτων κ.ά.)	50

Όπως διαπιστώνεται από τα πιο πάνω στοιχεία, ένας πολύ σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων που κανονικά θα έπρεπε να είχαν εγγραφεί στο Μητρώο Φ.Π.Α., αφού σε αρκετές περιπτώσεις τα έξοδα λειτουργίας των επιχειρήσεων αυτών είναι περισσότερα από τις £12.000, δεν έχει εγγραφεί. Το Τμήμα λόγω έλλειψης προσωπικού δεν μπόρεσε μέχρι σήμερα να τεκμηριώσει την ανάγκη εγγραφής αρκετών επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός των επιχειρήσεων αυτών να παραμένουν εκτός του συστήματος Φ.Π.Α.

4.2 Καθυστερημένοι φόροι

Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει τις συσσωρευμένες καθυστερήσεις για τα έτη 1993-1998:

Έτος	Καθυστερήσεις	Αύξηση
	£	%
1993	1.611.152	-
1994	5.311.071	230
1995	8.114.779	53
1996	12.837.998	58
1997	16.140.179	26
1998	18.038.620	12

Σημειώνεται ότι το σύνολο των πιο πάνω συσσωρευμένων καθυστερήσεων συμπεριλαμβάνει τις διάφορες επιβαρύνσεις και τόκους που οφείλονται από πρόσωπα που υπέβαλαν φορολογικές δηλώσεις, αλλά δεν κατέβαλαν τους οφειλόμενους φόρους.

Οι δηλώσεις υποβάλλονται χωρίς την εξόφληση του οφειλόμενου φόρου, κυρίως για να μην επιβληθεί η χρηματική επιβάρυνση των £30 το μήνα. Όμως καμιά περαιτέρω ενέργεια δε γίνεται συνήθως από την Υπηρεσία, όπως για παράδειγμα η στενή παρακολούθηση τους μέσω τήρησης εξειδικευμένων καταστάσεων και επίσκεψης ελέγχου.

Από τον πιο πάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι οι καθυστερημένες οφειλές από Υ.Φ.Π. αυξάνονται συνεχώς και στις 31.12.98 έφτασαν τα £18 εκ.. Στο πιο πάνω ποσό δεν περιλαμβάνονται οι κατ' εκτίμηση φορολογίες ύψους £32,5 εκ., για τις οποίες γίνεται αναφορά πιο κάτω.

Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνονται £4,8 εκ. που οφείλονται από 2180 Υ.Φ.Π. τα οποία έχουν διαγραφεί από το εν ενεργεία Μητρώο Φ.Π.Α., αφού έχουν σταματήσει τη λειτουργία τους. Ο πίνακας που ακολουθεί είναι σχετικός.

Αριθμός προσώπων	Οφειλόμενα ποσά	Οφειλόμενος φόρος
	£	£
1982	1 - 5.000	1.557.862
140	5.001 - 15.000	1.201.970
36	15.001 - 30.000	711.677
12	30.001 - 50.000	412.486
7	50.001 - 100.000	538.140
3	100.001	375.153
2180		4.797.288

Η Υπηρεσία διενέργησε έλεγχο σε 456 Υ.Φ.Π., από τα 2180 Υ.Φ.Π., και βεβαίωσε φόρο ύψους £1.586.392 που περιλαμβάνεται στο ποσό των £4,8 εκ.

Σημειώνεται ότι ασκήθηκε ποινική δίωξη εναντίον 388 από τα πρόσωπα αυτά. Γενικά, τα μέτρα που λαμβάνονται για είσπραξη των οφειλών (επιβολή επιβαρύνσεων, ποινικές διώξεις, αγωγές, κατασχέσεις), σε πολλές περιπτώσεις δε φαίνεται να έχουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται παραδείγματα Υ.Φ.Π. τα οποία οφείλουν σημαντικά ποσά φόρου και έχουν παύσει να ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Τα πιο πάνω ποσά εκκρεμούν από καιρό και η είσπραξη τους φαίνεται να είναι απομακρυσμένη.

Αρ. Εγγραφής Φ.Π.Α.	Οφειλόμενος φόρος στις 31.12.98	Ημερομηνία Γνωστοποίησης του κλεισίματος της επιχείρησης
	£	
10044856P	75.962	31.12.92
10048457W	23.187	28.12.95
10053882Q	34.853	15.6.96
10007471O	32.408	30.9.96
10002644Z	22.384	14.3.96
10024051A	30.077	31.3.97
10057182T	39.364	30.11.96
00475375D	15.960	28.12.96

Για τα πιο πάνω οφειλόμενα ποσά δεν ασκούνται ποινικές διώξεις και ουσιαστικά η Υπηρεσία αδυνατεί να λάβει οποιαδήποτε μέτρα για την είσπραξη τους.

Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 16 του Νόμου 246/90 και την Κ.Δ.Π. 132/94, κάθε Υ.Φ.Π. που τερματίζει τις εργασίες του οφείλει να υποβάλει στην Υπηρεσία Φ.Π.Α., το έντυπο Φ.Π.Α. 5, μέσα σε 30 μέρες από την ημερομηνία της διακοπής των εργασιών του, διαφορετικά επιβάλλεται η χρηματική ποινή των £50 για κάθε μήνα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 21Α του πιο πάνω Νόμου. Παρατηρήθηκε ότι η Υπηρεσία Φ.Π.Α., με την εγκύκλιο της αρ. 34 ημερ. 28.2.97, δέχεται ότι φορολογικές δηλώσεις με μηδενικά ή άλλη σχετική ένδειξη υποκαθιστούν το έντυπο Φ.Π.Α. 5. Έχω τη γνώμη ότι η ρύθμιση αυτή δεν καλύπτεται από το Νόμο και τους Κανονισμούς.

4.3 Καθυστέρηση στην υποβολή φορολογικών δηλώσεων

Ποσοστό περίπου 7,5% των Υ.Φ.Π. καθυστερούν συστηματικά να υποβάλουν τις φορολογικές τους δηλώσεις μέσα στα χρονικά πλαίσια που καθορίζει ο Νόμος.

Λόγω της χρέωσης πρόσθετης επιβάρυνσης £30 για κάθε μήνα ή μέρος αυτού, για την περίοδο καθυστέρησης υποβολής κάθε δήλωσης, ορισμένες φορές παρατηρείται το φαινόμενο οφειλόμενα ποσά να αποτελούνται από ελάχιστα ποσά φορολογίας και από μεγάλα ποσά για επιβαρύνσεις, γεγονός που καθιστά δύσκολη, αν όχι αδύνατη, την είσπραξη τους. Τα πιο κάτω παραδείγματα είναι χαρακτηριστικά:

Υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο	Ολικό ποσό οφειλής 31.12.98	Αρχική φορολογία	Επιβάρυνση για καθυστέρ. υποβολής αίτησης	Άλλες επιβαρύνσεις
	£	£	£	£
10051021M	17.082,27	(9,40)	12.630	4.461,67
00257148V	24.921,99	5.186,15	12.180	7.555,84
0019669O	16.157,11	476,56	11.910	3.770,55
00338639A	23.127,62	(136,84)	14.700	8.564,46
00492059U	15.812,93	--	11.850	3.962,93
00006826K	26.781,87	--	22.050	4.731,87
00494278D	21.949,14	(204,89)	18.960	3.194,03

Στις 31.12.98 οι συσσωρευμένες οφειλές από επιβαρύνσεις για καθυστέρηση υποβολής φορολογικών δηλώσεων ανέρχονταν σε £3,1 εκ.

Η Υπηρεσία Φ.Π.Α. επεσήμανε την πιο πάνω αδυναμία και στο Νομοσχέδιο που κατατέθηκε στη Βουλή περιλαμβάνεται σχετική τροποποίηση.

Κατ' εκτίμηση φορολογίες. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα παραλείπουν να υποβάλουν φορολογικές δηλώσεις, ο Έφορος βεβαιώνει το ποσό του οφειλόμενου φόρου, ασκώντας κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο την κρίση του, και στη συνέχεια ειδοποιεί σχετικά το ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Για κάθε φορολογική περίοδο γίνεται κατ' εκτίμηση φορολογία σε περίπου 2500 Υ.Φ.Π.. Η κατάσταση που ακολουθεί παρουσιάζει τις συσσωρευμένες καθυστερήσεις από τις περιπτώσεις των κατ' εκτίμηση φορολογιών:

Έτος	Πρόσωπα	Συσσωρευμένο οφειλόμενο ποσό £εκ.
1992-3	1193	8,16
1994	1004	11,67
1995	1096	13,94
1996	1161	18,79
1997	1186	26,05
1998	1249	32,48

Σημειώνεται ότι, όταν υποβληθεί η δήλωση από Υ.Φ.Π., τότε η κατ' εκτίμηση φορολογία διαγράφεται. Επίσης πολλά από τα πιο πάνω πρόσωπα πιθανόν να έχουν παύσει να διεξάγουν εργασίες. Έτσι ένα μεγάλο μέρος του πιο πάνω οφειλόμενου ποσού πιθανόν να μην είναι εισπρακτέο.

Στις 31.12.98 εκκρεμούσαν οφειλές από 1249 Υ.Φ.Π. ύψους £32.477.980. Το ποσό αυτό είναι επιπρόσθετο των £18 εκ. καθυστερημένων εσόδων. Σημειώνεται ότι έγινε επίσκεψη ελέγχου σε 28 από τα πιο πάνω πρόσωπα και προέκυψε βεβαίωση φόρου ύψους £276.721. Στις πλείστες περιπτώσεις όμως δεν υπήρξε καμιά ανταπόκριση από τα πρόσωπα αυτά. Η Υπηρεσία άσκησε ποινική δίωξη εναντίον ορισμένων προσώπων μόνο. Σε 11 περιπτώσεις, με συνολικό ποσό φόρου £48.925, δεν ακολούθησε καμιά ενέργεια για είσπραξη των οφειλών. Η περίπτωση (Υ.Φ.Π. 00540838Q), όπου έγινε έλεγχος στις 7.9.95, με βεβαίωση φόρου ύψους £2.818,76, είναι σχετική.

4.4 Επιστροφές Φ.Π.Α.

Οι επιστροφές φόρου αναλύονται πιο κάτω:

Έτος	Σύνολο επιστροφών £	Αύξηση/ (Μείωση) %	Ποσοστό επί των Εισπράξεων %
1.7 - 31.12.92	364.039	--	0,98
1993	8.231.970	--	6,83
1994	14.729.800	79	8,0
1995	17.826.800	21	8,5
1996	17.195.024	(3,5)	7,99
1997	18.353.339	7	8,16
1998	19.216.324	4,7	7,84

Όπως διαπιστώνεται από τον πιο πάνω πίνακα, οι επιστροφές ετήσια έφτασαν τα £19 εκ., ποσό που αναλογεί με περίπου 8% των εισπράξεων.

Κατά το 1997, σύμφωνα με έκθεση στην οποία αναφέρονται οι στόχοι της Υπηρεσίας, σε σχέση με τα πραγματικά αποτελέσματα, ο αριθμός των αιτήσεων που εγκρίθηκαν για επιστροφή ήταν 8468. Κατόπι εντολής, εγκρίθηκαν 5748 αιτήσεις σε σχέση με 2720 αιτήσεις, οι οποίες πληρώθηκαν αυτόματα.

Στο σύνολο των αιτήσεων που εγκρίθηκαν πραγματοποιήθηκαν 363 επισκέψεις, δηλαδή ποσοστό 4,28%. Σε 99 περιπτώσεις, από το σύνολο των 363, έγινε επίσκεψη χωρίς βεβαίωση φόρου, ενώ σε 264 έγινε βεβαίωση φόρου συνολικού ύψους £912.346.

Από τα πιο πάνω στοιχεία συμπεραίνεται ότι από τα Υ.Φ.Π., τα οποία ζήτησαν και τους επιστράφηκαν ποσά φόρου, ποσοστό 73% όχι μόνο δεν είχε δικαίωμα επιστροφής φόρων, αλλά θα έπρεπε να καταβάλουν φόρο.

Σύμφωνα με την Υπηρεσία, το ψηλό αυτό ποσοστό μπορεί και να ερμηνευθεί ότι οφείλεται στην αποτελεσματικότητα του προκαταρκτικού ελέγχου, ο οποίος γίνεται από τα Κεντρικά Γραφεία, και όχι μόνο από την τάση της πλειοψηφίας των Υ.Φ.Π. για αποφυγή καταβολής του φόρου ή/και από λανθασμένες καταχωρίσεις στα λογιστικά τους βιβλία.

4.5 Ποινικές διώξεις

Οι ποινικές διώξεις δεν αποτελούν μέτρο είσπραξης αλλά τιμωρητικό μέτρο. Σε κάποιο βαθμό όμως, αυτές αποτελούν πειστικό μέτρο, καθότι οι κατηγορούμενοι αποφασίζουν να πληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, για να πετύχουν την απόσυρση της υπόθεσης από το δικαστήριο.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τον ολικό αριθμό των ποινικών διώξεων μέχρι σήμερα, μαζί με τα σχετικά αποτελέσματα.

Έτος	Αριθμός ποινικών διώξεων	Απόσυρση λόγω πλήρους εξόφλησης	Απόσυρση για διάφορους λόγους	Αναστολή ποινικής δίωξης	Καταδίκη	Απόρριψη
1994	144	24	5	-	115	-
1995	221	78	2	3	138	-
1996	481	151	46	25	259	-
1997	545	156	45	18	221	5
1998	459	103	52	40	261	3
	1850	512 (28%)	150 (8%)	86 (5%)	1094 (59%)	8

Όπως φαίνεται και από την πιο πάνω κατάσταση, το σύνολο των ποινικών διώξεων ανέρχεται στις 1850 (356 υποθέσεις εκκρεμούσαν στις 31.12.98), ενώ το ποσοστό επιτυχίας ανέρχεται μόλις στο 28%. Σε πολλές περιπτώσεις τα οφειλόμενα ποσά παραμένουν ανείσπρακτα, παρά την καταδικαστική απόφαση εναντίον των οφειλετών, αφού το δικαστήριο επιβάλλει ποινή μόνο για το παράπτωμα της μη καταβολής του οφειλόμενου φόρου, χωρίς να ζητεί την είσπραξη του, αφού, βάσει του άρθρου 55 του Νόμου 246/90, οποιοδήποτε ποσό, το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, οφείλεται στη Δημοκρατία ως φόρος, μπορεί να διεκδικηθεί με πολιτική αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο. Σημειώνεται συναφώς ότι δε συμβαίνει το ίδιο με τις υποθέσεις Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στις οποίες ο Νόμος προνοεί ότι το οφειλόμενο ποσό εισπράττεται ως χρηματική ποινή. Τα πιο κάτω παραδείγματα είναι χαρακτηριστικά:

<u>Υ.Φ.Π.</u>	<u>Οφειλόμενο ποσό 31.12.98</u>	<u>Ημερ. εκδίκησης</u>
	£	
10044241G	30.695	24.1.97
10060187J	12.405	5.9.97

100321273W	10.537	22.11.97
10048457W	23.187	5.6.97
00513792A	13.696	3.7.96
10039017G	42.665	21.5.98
10044856P	75.962	3.4.97
00554692F	19.963	27.8.98

Συναφώς αναφέρεται ότι, από το σύνολο των 36286 εγγεγραμμένων στο Μητρώο Προσώπων, τα 7 340 Υ.Φ.Π., δηλαδή ποσοστό 20,2%, παρουσιάζουν καθυστερημένες οφειλές. Κάθε μήνα ετοιμάζονται και αποστέλλονται Απαιτήσεις Εξόφλησης Χρέους (ΑΕΧ) επιλεκτικά σε ορισμένα μόνο Υ.Φ.Π.. Δεν αποστέλλονται ΑΕΧ σε πρόσωπα υπό εκκαθάριση ή τα οποία διαγράφηκαν ή τα οποία υπέβαλαν ένσταση ή προσφυγή. Επίσης δεν αποστέλλονται ΑΕΧ στις περιπτώσεις οφειλών από κατ' εκτίμηση φορολογίες (1 249 Υ.Φ.Π.).

4.6 Κατασχέσεις αγαθών

Οι κατασχέσεις αγαθών προνοούνται στο άρθρο 38(2) του Νόμου και η απειλή για κατάσχεση αγαθών αποτελεί αποτελεσματικό μέτρο για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Εξακολουθεί όμως να υπάρχει ασάφεια στο Νόμο (άρθρο 38(2)) κατά πόσο τα κατασχεθέντα αγαθά μπορούν να δημευθούν χωρίς απόφαση δικαστηρίου, για την άρση της οποίας ο Γενικός Εισαγγελέας εισηγήθηκε αναδιτύπωση του Νόμου.

Επίσης το άρθρο 38(3) του Νόμου προβλέπει την έκδοση Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο για καθορισμό των όρων και προϋποθέσεων για τη δήμευση αγαθών. Επί του θέματος υπάρχουν αντιφατικές γνωματεύσεις και μέχρι σήμερα δεν έχουν γίνει Κανονισμοί.

Τα κατασχεθέντα αγαθά μεταφέρονται στο διαθέσιμο αποθηκευτικό χώρο της Υπηρεσίας στη Λευκωσία, όπου προωθείται η πώληση με δημόσιο πλειστηριασμό, ακολουθώντας προκαθορισμένη διαδικασία.

Από το μηχανογραφημένο σύστημα δεν ετοιμάζονται καταστάσεις που θεωρούνται σημαντικές για έλεγχο και παρακολούθηση των δημεύσεων, όπως:

- Προκαταρκτικές επισκέψεις για κατάσχεση αγαθών,
- περιπτώσεις όπου έχει αποφασιστεί η κατάσχεση αγαθών ή ποινική ή πολιτική αγωγή,

- περιπτώσεις για τις οποίες η κατάσχεση δεν προωθείται μετά από οδηγίες του αρμόδιου λειτουργού,
- επισκέψεις συνεργείων κατάσχεσης,
- περιπτώσεις για τις οποίες πραγματοποιήθηκαν κατασχέσεις,
- περιπτώσεις όπου έγινε εξόφληση χρέους χωρίς κατάσχεση,
- εισπράξεις έναντι ολικού χρέους.

Συναφώς αναφέρεται ότι η υφιστάμενη νομοθεσία δεν παρέχει στον Έφορο την ευχέρεια να εισπράξει ποσά έναντι οφειλόμενου φόρου για αποφυγή της κατάσχεσης. Σημειώνεται επίσης ότι, όταν το ποσό που καταβάλλει το Υ.Φ.Π. είναι μικρότερο από το ποσό του οφειλόμενου φόρου, σύμφωνα με τη δήλωση του, η Υπηρεσία δεν αρνείται την είσπραξη του.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τα Υ.Φ.Π. για τα οποία κινήθηκε διαδικασία κατάσχεσης από τον Κλάδο Διερευνήσεων για τα έτη 1997 και 1998, με τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Έτος	Υ.Φ.Π. που τέθηκαν υπό απειλή	Οφειλόμενα ποσά £	Υ.Φ.Π. που τακτοποίησαν τις οφειλές τους	Εισπραχθέντα ποσά £	Ποσοστό είσπραξης %
1997	1776	5.443.243	1188	2.478.189	45
1998	1148	3.700.250	675	2.144.995	58

Σύμφωνα με τον πιο πάνω πίνακα, το 1998 έγινε είσπραξη του 58% των οφειλών για τις οποίες κινήθηκε η διαδικασία κατάσχεσης αγαθών.

Διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία ότι για 351 και 415 Υ.Φ.Π., με οφειλόμενα ποσά £1.718.830 και £1.765.854, για τα έτη 1997 και 1998, αντίστοιχα, δεν υπάρχει δυνατότητα κατάσχεσης αγαθών.

4.7 Πολιτικές Αγωγές

Οι πολιτικές αγωγές ακολουθούν τις ποινικές διώξεις, με σκοπό την είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, συνήθως εκεί όπου δεν υπάρχουν αγαθά για κατάσχεση ή έχει ακυρωθεί η εγγραφή του Υ.Φ.Π.. Πολιτικές αγωγές είναι δυνατό να κινηθούν και χωρίς να προηγηθούν ποινικές διώξεις.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 55 του Νόμου, με την πολιτική αγωγή μπορούν μόνο να διεκδικηθούν τα οφειλόμενα ποσά του φόρου.

Μέχρι 31.12.98 στοιχειοθετήθηκαν από την Υπηρεσία 37 πολιτικές αγωγές και στάληκαν στο Γενικό Εισαγγελέα. Από αυτές, 24 έχουν κατατεθεί στο δικαστήριο ή αναμένεται σύντομα η κατάθεση τους. Μέχρι σήμερα καμιά πολιτική αγωγή δεν έχει εκδικαστεί. Από αυτό φαίνεται ότι η αποτελεσματικότητα της πολιτικής αγωγής, ως μέτρου είσπραξης, είναι πολύ περιορισμένη.

4.8 Προσφυγές

Προσφυγές μπορούν να γίνουν είτε μετά την απόρριψη της ένστασης από τον Υπουργό Οικονομικών είτε απευθείας στο δικαστήριο, βάσει του άρθρου 146(1) του Συντάγματος.

Στην περίπτωση όμως που γίνεται προσφυγή απευθείας στο δικαστήριο, βάσει του πιο πάνω άρθρου του Συντάγματος, ο οφειλόμενος φόρος δεν καταβάλλεται εκ των προτέρων, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της υποβολής ένστασης στον Υπουργό Οικονομικών.

Σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί, από το 1992 μέχρι σήμερα έχουν γίνει 177 προσφυγές.

Έτος	Αριθμός
1992	3
1993	3
1994	34
1995	27
1996	30
1997	50
1998	30
	177

Στις 31.12.98 εκκρεμούσαν 108 περιπτώσεις για συνολικό ποσό φόρου ύψους £3.077.287. Σημειώνεται ότι 24 από τις εκκρεμείς περιπτώσεις αφορούν εφέσεις που έγιναν πάνω σε προσφυγές που εκδικάστηκαν.

Σε αρκετές περιπτώσεις προσφυγών που έχουν εκδικαστεί, τα οφειλόμενα ποσά δεν έχουν εισπραχθεί, χωρίς να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα. Χαρακτηριστικά είναι τα πιο κάτω παραδείγματα:

Εγγραφή Φ.Π.Α.	Οφειλόμενο ποσό 9.3.99	Εκδικάστηκε
	£	

10043873O	14.433	31.1.97
10037250K	14.822	31.1.97
10051292F	32.173	31.10.97
10046901F	23.387	26.11.97
10041735Y	13.614	28.11.97
10042873M	6.276	1.11.96
10010369E	8.331	19.12.96
00590426N	4.746	26.1.98
10038690Y	14.654	30.4.98

4.9 Αιτήσεις για διάλυση εταιρειών/πτώχευση φυσικών προσώπων

Ο Έφορος Φ.Π.Α. έχει δικαίωμα να καταχωρίσει αίτηση για διάλυση εταιρείας ή πτώχευση φυσικού προσώπου, με στόχο την είσπραξη των φόρων.

Οι αιτήσεις γίνονται βάσει των άρθρων 211 και 212 του περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ. 113, και ακολουθείται συγκεκριμένη διαδικασία.

Το μέτρο αυτό εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 1998 σε 19 περιπτώσεις με ικανοποιητικά αποτελέσματα, εφόσον, όπως διαπιστώνεται και από τον πίνακα που ακολουθεί, οι περισσότεροι οφειλέτες είτε εξόφλησαν τις υποχρεώσεις τους, είτε προέβηκαν σε συμφωνία με την Υπηρεσία για σταδιακή εξόφληση τους. Τελικά υποβλήθηκε αίτηση διάλυσης μόνο για 4 εταιρείες, καθότι 3 εταιρείες πλήρωσαν τις υποχρεώσεις τους και 12 εταιρείες ζήτησαν σταδιακή εξόφληση των υποχρεώσεων τους, το οποίο και έγινε αποδεκτό.

Τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του μέτρου της αίτησης για διάλυση εταιρειών από τον Έφορο Φ.Π.Α. είναι τα πιο κάτω:

Υ.Φ.Π. για τα οποία κινήθηκε η διαδικασία για διάλυση	Χαρακτηριστικά υπόθεσης	Οφειλόμενο ποσό	Εισπράξεις μέχρι 31.12.98
		£	£

1	Ασυνήθιστα μεγάλο ποσό οφειλής, σταδιακή εξόφληση	282.386	9.953
4	Καταχωρίστηκε αίτηση εκκαθάρισης εταιρείας	57.543	14.500
14	Έχουν εξοφλήσει ή συμφωνήσει σταδιακή εξόφληση	157.592	89.481
19		497.521	113.934

Η Υπηρεσία Φ.Π.Α. δεν προχώρησε, ούτε και κατέθεσε οποιαδήποτε αίτηση για πτώχευση φυσικού προσώπου, και ένας από τους λόγους που δεν εφαρμόστηκε είναι η δυσκολία και οι χρονοβόρες διαδικασίες που συνεπάγεται η πολιτική αγωγή.

Επίσης οι περιπτώσεις έκδοσης διατάγματος αναγκαστικής εκκαθάρισης από τον Έφορο Εταιρειών, ως αποτέλεσμα ενεργειών τρίτων και όχι του Εφόρου Φ.Π.Α., παρακολουθούνται με σκοπό την είσπραξη των οφειλόμενων φόρων. Το σύνολο των συσσωρευμένων φόρων από τις περιπτώσεις αυτές παρουσιάζεται πιο κάτω.

Έτος	Οφειλόμενο ποσό (συσσωρευμένο) £	Αριθμός περιπτώσεων
1995	1.294.190	188
1996	2.474.676	269
1997	1.386.566*	358
1998	1.976.050	469

Σημειώνεται ότι, από το 1997 και μετά, στο οφειλόμενο ποσό δεν περιλαμβάνεται η κατ' εκτίμηση φορολογία, γι' αυτό και παρατηρείται μείωση του ποσού κατά το 1997 σε σχέση με το 1996.

Σημειώνεται ότι υπάρχει αυξητική τάση των περιπτώσεων πτώχευσης και οι εισπράξεις από εταιρείες υπό εκκαθάριση είναι ελάχιστες.

4.10 Επισκέψεις ελέγχου

Από την ημερομηνία εισαγωγής του Φ.Π.Α. μέχρι 31.12.98 διενεργήθηκαν 5712 επισκέψεις ελέγχου σε υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα και έγιναν βεβαιώσεις φόρου, όπως αναλύεται πιο κάτω:

Έτος	Επισκέψεις	Ποσό που
------	------------	----------

	ελέγχου	βεβαιώθηκε
		Ξεκ.
1993	1133	0,9
1994	1049	2,5
1995	726	2,2
1996	756	3,9
1997	1065	4,4
1998	983	2,9
	5712	16,8

Σημειώνεται ότι το σύνολο των εγγεγραμμένων προσώπων στις 31.12.98 ήταν 36286. Επομένως οι επισκέψεις ελέγχου έχουν καλύψει μέχρι την ημερομηνία αυτή το 15,7% των εγγεγραμμένων προσώπων.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, κατά μέσο όρο αναμένεται να γίνει επίσκεψη ελέγχου στα Υ.Φ.Π. κάθε 37 χρόνια. Πιο κάτω αναφέρονται συγκριτικά στοιχεία για διάφορες Ευρωπαϊκές Χώρες:

	Εγγεγραμμένα πρόσωπα	Σύνολο επιτόπιων ελέγχων ετησίως	Περίοδος επαναφοράς σε έτη
Λουξεμβούργο	25261	130	194
Ιταλία	5200000	46185	113
Ισπανία	2100000	23373	90
Γαλλία	2527939	39413	64
Ελλάδα	820000	30000	27
Γερμανία	2103974	82752	25
Δανία	404941	27000	15
Πορτογαλλία	569604	47188	12
Ιρλανδία	133117	13158	10
Ολλανδία	637069	66000	10
Βέλγιο	658717	81410	8
Αγγλία	1593770	378000	4

Από τις επισκέψεις ελέγχου που έχουν μέχρι σήμερα διενεργηθεί, διαπιστώνεται ότι αυτές βρίσκονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα να δημιουργείται η εντύπωση απουσίας ελέγχου στα Υ.Φ.Π., με επακόλουθο τη μείωση της συμμόρφωσης και την ενθάρρυνση της φοροδιαφυγής.

Με την καθυστέρηση ελέγχου των Υ.Φ.Π., τα ποσά βεβαίωσης φόρου που προκύπτουν αυξάνονται σημαντικά και σε πολλές περιπτώσεις οι οφειλέτες οδηγούνται στην πτώχευση, με αποτέλεσμα την απώλεια φόρων. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η βεβαίωση φόρου ύψους £352.785,60, μετά από έλεγχο σε εταιρεία, ο οποίος αφορούσε την περίοδο 1.7.92 μέχρι 12.11.97, ημέρα του ελέγχου. Η εν λόγω εταιρεία κατέθεσε προσφυγή στο δικαστήριο, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

Αναφέρεται επίσης ότι πολλά πρόσωπα που έχουν διακόψει τις δραστηριότητες τους, αλλά δεν είναι υπό εκκαθάριση, δεν έχουν ελεγχθεί από την Υπηρεσία, γεγονός που αδυνατίζει την πιθανότητα είσπραξης των οφειλόμενων ποσών που δυνατό να προκύψουν από επιτόπια επίσκεψη ελέγχου.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 39(2) του Νόμου 246/90, η τήρηση βιβλίων από Υ.Φ.Π. είναι υποχρεωτική για περίοδο 7 ετών μόνο και επομένως ο κίνδυνος απώλειας κρατικών εσόδων είναι πολύ μεγάλος, λαμβάνοντας υπόψη ότι η περίοδος αυτή έχει ήδη εκπνεύσει.

Σε μερικές περιπτώσεις υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα, μετά την επίσκεψη ελέγχου, ζητούν αναθεώρηση της βεβαίωσης του φόρου τους, λόγω προσκόμισης νέων στοιχείων ή διαπίστωσης εσφαλμένου υπολογισμού κ.τ.λ.

Αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα μείωσης της βεβαίωσης φόρου γίνεται πιο κάτω:

Φ.Π.Α. Νο.	Αρχική βεβαίωση	Μείωση σε
	£	£
10001218B	54.034,70	35.034,70
10016420A	51.053,57	32.981,60
10022516T	17.190,73	8.364,62

Την εξέταση των αιτήσεων για αναθεώρηση της βεβαίωσης φόρου αναλαμβάνουν τα Επαρχιακά Γραφεία. Σχετικά στοιχεία φαίνονται πιο κάτω:

Επαρχία	Περίοδος	Αιτήσεις για αναθεώρηση φορολογίας	Απορρίφθηκαν	Ποσό αρχικής φορολογίας	Μείωση	Ποσοστό
				£	£	%

Λευκωσία	1.1-30.9.98	23	13	481.059	9.314	1,9
Λεμεσός	1.1-30.10.98	57	13	510.792	152.675	29,9
Λάρνακα	1.1-30.9.98	35	8	172.564	24.788	14,4
Πάφος	1.1-30.11.98	36	15	288.831	67.370	23,3
		151	49	1.453.246	254.147	17,4

Όπως διαπιστώνεται και από τον πιο πάνω πίνακα, υπάρχει μεγάλη διακύμανση στις μειώσεις βεβαίωσης φόρου από Επαρχία σε Επαρχία.

Επιπρόσθετα δεν υπάρχουν καθορισμένα ομοιόμορφα κριτήρια, ώστε να ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική και οι μειώσεις να τεκμηριώνονται.

Κατά την άποψη μου, μειώσεις βεβαίωσης φόρου πέρα από κάποιο προκαθορισμένο λογικό ποσοστό πρέπει να τεκμηριώνονται και να εγκρίνονται από την Κεντρική Υπηρεσία.

4.11 Στελέχωση της Υπηρεσίας

Από την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας, και για σειρά ετών, αριθμός οργανικών θέσεων (68 από τις 151, δηλαδή περίπου το 45%) παραμένουν κενές. Ως αποτέλεσμα, η Υπηρεσία δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο βαθμό που επιβάλλεται, σχετικά με τον έλεγχο των Υ.Φ.Π.. Αυτό έχει αρνητικά αποτελέσματα, όσο αφορά τη διασφάλιση των δημόσιων εσόδων. Αυτό συμπεραίνεται και από το γεγονός ότι, από τις πολύ περιορισμένες επισκέψεις ελέγχου, μέχρι σήμερα έχουν προκύψει βεβαιώσεις φόρου ύψους £16,8 εκ.

4.12 Σύστημα Μηχανογράφησης

Καταχώριση φορολογικών δηλώσεων. Κατά την καταχώριση των φορολογικών δηλώσεων (έντυπο Φ.Π.Α.4) δε γίνεται έλεγχος για την ορθότητα στην καταχώριση των πιο κάτω ποσών:

- Ολική αξία εκροών, μη περιλαμβανομένου του φόρου.
- Αξία των εκροών που επιβαρύνονται με μηδενικό συντελεστή.
- Ολική αξία εισροών, μη περιλαμβανομένου του φόρου.
- Φ.Π.Α. που αναλογεί στις εισροές.
- Φ.Π.Α. που οφείλεται για τις εκροές.

Υπάρχει αδυναμία στο σύστημα σύγκρισης των δηλώσεων που υπέβαλε εγγεγραμμένο πρόσωπο σε διαφορετικές περιόδους, ώστε να διερευνώνται περιπτώσεις με σημαντικές διαφορές στις εκροές, εισροές και Φ.Π.Α.

Επίσης το σύστημα δεν έχει τη δυνατότητα ετοιμασίας καταστάσεων στις οποίες να φαίνονται συγκριτικά οι ποσοστιαίες αποκλίσεις μεταξύ δηλώσεων εγγεγραμμένων προσώπων του ίδιου κλάδου, για εντοπισμό μεγάλων διακυμάνσεων και την περαιτέρω διερεύνηση τους.

Συμφιλίωση πληρωμών μέσω τραπεζών. Η συμφιλίωση των ποσών που αναφέρονται στις δηλώσεις που υποβάλλονται από Υ.Φ.Π. και των ποσών που πληρώθηκαν στις τράπεζες γίνεται κάθε τρίμηνο, μέσω μηχανογραφημένου προγράμματος, και ετοιμάζονται καταστάσεις διαφορών για όλες τις τράπεζες μαζί, αντί κατά τράπεζα.

Το σύστημα δεν μπορεί να πραγματοποιήσει τη συμφιλίωση κάθε νέας περιόδου, λαμβάνοντας υπόψη ποσά τα οποία εκκρεμούν από τη συμφιλίωση προηγούμενων περιόδων, με αποτέλεσμα τα ποσά αυτά να χρειάζεται να ελέγχονται χειρόγραφα κατ' επανάληψη, σε σύγκριση με τις καταστάσεις που ετοιμάζονται κάθε νέα τριμηνία.

Λόγω του συστήματος που ακολουθείται, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να βρίσκονται σε συνεχή εκκρεμότητα, χωρίς να εντοπιστούν, οι διαφορές που δεν έχουν συμφιλιωθεί σε ένα τρίμηνο.

Επιστροφή ποσών σε Υ.Φ.Π. Επιστροφή ποσών σε Υ.Φ.Π. γίνεται μέσω της Κεντρικής Τράπεζας, η οποία αποστέλλει στην Υπηρεσία δισκέτα με τις επιταγές που παρουσιάστηκαν.

Τα δεδομένα τα οποία αποστέλλει η Κεντρική Τράπεζα, αν και μηχανογραφημένα, δεν καταχωρίζονται αυτόματα στο σύστημα, λόγω του ότι δεν υπάρχει πρόγραμμα για την πραγματοποίηση της καταχώρισης τους στον ηλεκτρονικό υπολογιστή της Υπηρεσίας.

Καταχώριση στοιχείων και πληροφοριών. Με την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, υπάρχει συμφωνία για ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Υπηρεσίας και άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων, για εντοπισμό προσώπων τα οποία έχουν την υποχρέωση να εγγραφούν. Τα ανάλογα στοιχεία και καταστάσεις

δε ζητούνται από την Υπηρεσία, λόγω αδυναμίας αξιολόγησης τους, η οποία οφείλεται στην έλλειψη προσωπικού.

Στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με πληρωμές του Δημοσίου σε εταιρείες ή φυσικά πρόσωπα, τιμολόγηση εργασιών που εκτελέστηκαν, ύψος συμβολαίων που τους κατακυρώθηκαν δεν μπορούν να καταχωριστούν στο σύστημα, λόγω του ότι το σύστημα δεν υποστηρίζει την καταχώριση και επεξεργασία τους.

Εξόφληση οφειλών. Κατά την εξόφληση παλιών οφειλών, το πρόγραμμα αυτόματα εξοφλά πρώτα τους οφειλόμενους φόρους και ακολούθως τις προσεπιβαρύνσεις και τους τόκους κατά φορολογική περίοδο. Με αυτό τον τρόπο δημιουργούνται προβλήματα στη διεκδίκηση των προσεπιβαρύνσεων και τόκων μέσω δικαστηρίου, επειδή για αυτά τα ποσά δεν προβλέπεται η είσπραξη μέσω ποινικών ή πολιτικών αγωγών. Το πρόβλημα γίνεται ακόμη μεγαλύτερο εκεί όπου τα οφειλόμενα ποσά φόρων έχουν καταβληθεί και όλο το υπόλοιπο ποσό της καθυστερημένης φορολογίας αποτελείται από προσεπιβαρύνσεις κ.τ.λ.

Μη ετοιμασία μηχανογραφημένων μητρώων και άλλων αναγκαίων καταστάσεων. Αρκετές καταστάσεις και μητρώα για διάφορα θέματα που αφορούν στην καθημερινή λειτουργία της Υπηρεσίας, τα οποία και αναφέρονται πιο κάτω, τηρούνται χειρόγραφα. Αυτό συνεπάγεται χρονοβόρες διαδικασίες και, ανεπαρκή πληροφόρηση και, κατά συνέπεια, μειωμένη χρησιμότητα των στοιχείων αυτών στη λήψη αποφάσεων.

- Μητρώο για ενστάσεις/προσφυγές
- Μητρώο ποινικών διώξεων
- Μητρώο πολιτικών αγωγών
- Μητρώο κατασχέσεων

Επιπρόσθετα το μηχανογραφημένο σύστημα δεν προσφέρει τη δυνατότητα ετοιμασίας έκθεσης των περιπτώσεων που έχουν αποσυρθεί ή έχουν ανασταλεί οι πολιτικές ή ποινικές διώξεις.

Ετοιμάζονται μηχανογραφημένες καταστάσεις εγγεγραμμένων προσώπων υπό εκκαθάριση, το σύστημα όμως δεν έχει τη δυνατότητα ετοιμασίας καταστάσεων

εγγεγραμμένων που έχουν εκκαθαριστεί και των ποσών τα οποία παραμένουν ανείσπρακτα, για σκοπούς λήψης περαιτέρω μέτρων.

Σύμφωνα με τη Νομοθεσία, δεν επιβάλλονται προσεπιβαρύνσεις και τόκοι σε νομικά ή φυσικά πρόσωπα από την ημερομηνία έκδοσης διαταγμάτων εκκαθάρισης, θανάτου του εγγεγραμμένου φυσικού προσώπου, διορισμού παραλήπτη κ.τ.λ.

Το σύστημα για τις πιο πάνω περιπτώσεις δεν προβλέπει τη διακοπή της επιβολής προσεπιβαρύνσεων και τόκων. Γίνεται διόρθωση εκ των υστέρων με διορθωτικές εγγραφές, για τη διαγραφή τους.

5.0 ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

5.1 Εγγραφή στο Μητρώο Φ.Π.Α.

Η Υπηρεσία θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειες της για έλεγχο της συμμόρφωσης των Υ.Φ.Π. για εγγραφή, με επίκεντρο τις επιχειρήσεις οι οποίες παρουσιάζουν χαμηλά ποσοστά εγγραφής. Στοιχεία άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων, όπως Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Φόρου Εισοδήματος, Τελωνείων, Οδικών Μεταφορών, καθώς και στοιχεία της ίδιας της Υπηρεσίας, πρέπει να αξιολογούνται και να αξιοποιούνται κατάλληλα. Για παράδειγμα, εύκολα μπορεί να διαπιστωθεί από τους εξεταστές οδηγών του Τμήματος Οδικών Μεταφορών κατά πόσο μια σχολή οδηγών έχει ξεπεράσει ή όχι το όριο των £12.000.

5.2 Μέτρα είσπραξης καθυστερημένων εσόδων

Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα και έμφαση από την Υπηρεσία στην είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων, δίνοντας ταυτόχρονα το μήνυμα ότι κανένα Υ.Φ.Π. δεν μπορεί τελικά να αποφύγει την πληρωμή του φόρου που έχει εισπράξει ως αντιπρόσωπος του Κράτους.

Πέρα από τα άλλα μέτρα που ήδη λαμβάνει η Υπηρεσία, όπως επίσκεψη ελέγχου, ποινική δίωξη, κατάσχεση αγαθών, διάλυση εταιρειών, πολιτικές αγωγές, θα μπορούσε να προωθηθεί και τροποποίηση της Νομοθεσίας, ώστε, σε περίπτωση μη καταβολής του φόρου, οι διευθυντές της εταιρείας να είναι προσωπικά υπεύθυνοι για την καταβολή του.

Παράλληλα πρέπει να γίνει κατάλληλη αξιοποίηση όλων των στοιχείων, πληροφοριών και καταγγελιών που γίνονται στην Υπηρεσία, με την καταχώριση τους σε ειδικό μηχανογραφημένο μητρώο καταγγελιών, το οποίο να ενημερώνεται με τον έλεγχο της κάθε περίπτωσης, ώστε να είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή σε ποιο στάδιο διερεύνησης βρίσκεται η κάθε καταγγελία/πληροφορία.

Θα μπορούσε επίσης να ενταθεί η ενημέρωση μέσω του τύπου, ώστε να ευαισθητοποιηθεί η φορολογική συνείδηση στα Υ.Φ.Π. και το κοινό γενικότερα.

Λόγω της οργανωτικής δομής της Υπηρεσίας, σημαντικές αποφάσεις, κατά το χειρισμό διάφορων υποθέσεων, καθώς επίσης και πάνω σε θέματα πολιτικής και εφαρμογής της Νομοθεσίας, λαμβάνονται από τους Προϊστάμενους των Κλάδων ή

τους κατά Επαρχία υπεύθυνους Λειτουργούς, χωρίς να ασκείται, σε όλες τις περιπτώσεις, ο αναγκαίος εσωτερικός έλεγχος κατά τη λήψη των αποφάσεων.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε η άμεση ανάγκη ενδυνάμωσης του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, ώστε να είναι δυνατή η πιστή εφαρμογή των Νόμων και των Κανονισμών, η ομοιόμορφη εφαρμογή των οδηγιών και της πολιτικής της Υπηρεσίας, καθώς επίσης και για υποβοήθηση των λειτουργών στην υλοποίηση των οδηγιών που εκδίδονται από τη Διεύθυνση.

5.3 Καθυστέρηση στην υποβολή φορολογικής δήλωσης

Το υφιστάμενο καθεστώς χρέωσης της πρόσθετης επιβάρυνσης για καθυστέρηση στην υποβολή φορολογικών δηλώσεων αποθαρρύνει τα Υ.Φ.Π. από το να τακτοποιούν τις καθυστερημένες οφειλές τους. Στο τροποποιητικό Νομοσχέδιο, το οποίο εκκρεμεί ενώπιον της Βουλής, γίνεται πρόνοια για χρηματική επιβάρυνση £30 για κάθε καθυστερημένη φορολογική δήλωση, η οποία είναι δίκαιη και επιβάλλεται υπό τις περιστάσεις.

Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι οποιαδήποτε πρόταση για τροποποίηση με αναδρομική ισχύ περικλείει σοβαρούς κινδύνους, λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος κατά το οποίο εφαρμόστηκε το υφιστάμενο σύστημα και του μεγάλου χρηματικού ποσού που θα πρέπει να επιστραφεί στα πρόσωπα που συμμορφώθηκαν με το Νόμο και κατέβαλαν τις επιβαρύνσεις που τους επιβλήθηκαν, ποσό το οποίο υπολογίζεται σε περίπου £3 εκ.

Κατ' εκτίμηση φορολογίες. Θα πρέπει να γίνονται προσπάθειες έτσι ώστε οι κατ' εκτίμηση φορολογίες να είναι όσο το δυνατό πιο ρεαλιστικές και να ληφθεί πρόνοια, ώστε να παρουσιάζονται κανονικά στις καθυστερήσεις τα ποσά που επιβεβαιώνονται μετά από επίσκεψη ελέγχου.

Θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες για διερεύνηση όλων των περιπτώσεων, για την ουσιαστική τακτοποίηση τους, χρησιμοποιώντας και πληροφορίες από τα Τμήματα Εσωτερικών Προσόδων και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

5.4 Ποινικές Διώξεις

Θα πρέπει να καθοριστεί συγκεκριμένη πολιτική και χρονοδιάγραμμα για την άσκηση ποινικής δίωξης εναντίον όλων των οφειλετών που παρουσιάζουν καθυστερήσεις. Η καθυστέρηση στην εφαρμογή της όλης διαδικασίας δεν είναι προς το συμφέρον της Υπηρεσίας, όπως φάνηκε στην περίπτωση της ποινικής δίωξης 4043/96, όπου το δικαστήριο αθώωσε τους οφειλέτες, λόγω της μεγάλης χρονικής περιόδου που προηγήθηκε της υπόθεσης. Η υπόθεση αφορούσε αδίκημα παράλειψης καταβολής οφειλόμενου φόρου της περιόδου 1.7.92 μέχρι 31.10.94, ύψους £12.724,55.

Για να αποτελέσουν οι ποινικές διώξεις αποτελεσματικό μέτρο για είσπραξη των οφειλών θα πρέπει να γίνει σχετική τροποποίηση στη Νομοθεσία, ώστε να συμπεριληφθεί διάταξη, με την οποία να εξουσιοδοτείται το δικαστήριο όπως, επιπρόσθετα από οποιαδήποτε ποινή, διατάσσει και την αποπληρωμή των οφειλόμενων ποσών του κατηγορητηρίου, όπως γίνεται σε παρόμοιες περιπτώσεις οφειλών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στον Κ.Ο.Τ.

5.5 Κατασχέσεις

Η Υπηρεσία θα πρέπει να συνεχίσει και ενισχύσει το θεσμό της απειλής κατάσχεσης, ο οποίος φαίνεται να έχει ικανοποιητικά αποτελέσματα. Θα πρέπει επίσης να κινεί τη διαδικασία κατάσχεσης, όσο το δυνατό πιο έγκαιρα, για περιορισμό στο ελάχιστο των περιπτώσεων όπου δεν υπάρχει δυνατότητα κατάσχεσης αγαθών.

Για αποφυγή δυσκολιών που είναι πιθανό να προκύψουν από τις πιο πάνω αναφερόμενες αδυναμίες στη Νομοθεσία, θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα για αναδιατύπωση της Νομοθεσίας και έκδοση Κανονισμών, όπου χρειάζεται.

Επίσης θα πρέπει να τηρούνται συγκεντρωτικά και αναλυτικά στοιχεία αναφορικά με:

- Επισκέψεις για κατάσχεση αγαθών
- Περιπτώσεις όπου έγινε κατάσχεση αγαθών
- Περιπτώσεις όπου έγινε εξόφληση χρέους χωρίς κατάσχεση
- Εισπράξεις από κατασχέσεις

5.6 Πολιτικές Αγωγές

Η Υπηρεσία θα πρέπει να συνεργαστεί στενά με τη Νομική Υπηρεσία για προώθηση των αγωγών που εκκρεμούν. Επίσης θα πρέπει να καθορίσει την τακτική που θα πρέπει να ακολουθείται, καθότι η πολιτική αγωγή αποτελεί και το τελευταίο μέτρο για είσπραξη.

5.7 Διαδικασία διάλυσης εταιρειών

Λόγω των θετικών αποτελεσμάτων που φαίνεται να έχει το μέτρο αυτό, θα πρέπει να ενισχυθεί και θα πρέπει να επιδιώκεται, όσο το δυνατό πιο έγκαιρα, η κίνηση της διαδικασίας, για καλύτερα αποτελέσματα.

Η Υπηρεσία θα πρέπει να καθορίσει πολιτική διαγραφής επισφαλών χρεών, με έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, καθότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου, και μετά την εκκαθάριση τους, Υ.Φ.Π. εξακολουθούν να παρουσιάζουν οφειλές.

5.8 Επισκέψεις ελέγχου

Η Υπηρεσία θα πρέπει να κάνει προσπάθεια για αύξηση των επισκέψεων ελέγχου, ειδικά σε Υ.Φ.Π. που θεωρούνται ψηλού κινδύνου. Αυτό θα φέρει θετικά αποτελέσματα γενικά σε όλο το φάσμα του επιχειρηματικού κόσμου, αφού θα περάσει το μήνυμα της αναβάθμισης του ελέγχου. Ταυτόχρονα οι επισκέψεις ελέγχου είναι αρκετά χρήσιμες και ως μέσο επικοινωνίας της Υπηρεσίας με τα Υ.Φ.Π. και επεξήγησης της Νομοθεσίας, των Κανονισμών κ.τ.λ., καθώς και των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από αυτά.

Πρέπει όμως να τεθούν σαφή κριτήρια και οι επισκέψεις ελέγχου να ιεραρχούνται βάσει αυτών των κριτηρίων. Επίσης, η αναθεώρηση της βεβαίωσης φόρων να ακολουθεί συγκεκριμένη διαδικασία, η οποία και να αποφασιστεί, για σκοπούς ομοιομορφίας και ίσης μεταχείρισης των Υ.Φ.Π.

5.9 Μηχανογραφικό σύστημα

Το μηχανογραφικό πρόγραμμα θα πρέπει να αναβαθμιστεί, έτσι ώστε να έχει τη δυνατότητα σύγκρισης των στοιχείων σε μια φορολογική δήλωση με τα στοιχεία των προηγούμενων δηλώσεων από το ίδιο πρόσωπο και ετοιμασίας καταστάσεων, στις οποίες να φαίνονται οι περιπτώσεις μεγάλων διακυμάνσεων (exception reports), οι οποίες πιθανόν να χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

Επίσης θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα σύγκρισης φορολογικών δηλώσεων προσώπων του ίδιου κλάδου.

Για εύκολο και έγκαιρο εντοπισμό και διόρθωση των ποσών που εκκρεμούν, χρειάζεται τροποποίηση του υφιστάμενου προγράμματος, ώστε οι συμφιλιωτικές καταστάσεις να ετοιμάζονται κατά τράπεζα, κατά μήνα, ή δίμηνο, τουλάχιστον, και όχι μόνο ως σύνολο.

Για ευκολία στον υπολογισμό των τόκων που αναλογούν, μετά την επιστροφή των ακάλυπτων επιταγών, την αποφυγή λαθών και τον αποτελεσματικό εσωτερικό έλεγχο, εισηγούμαι να διερευνηθεί η δυνατότητα ετοιμασίας μηχανογραφημένου προγράμματος υπολογισμού των τόκων.

Σε σχέση με την κατάσχεση αγαθών και άλλων περιουσιακών στοιχείων, καθίσταται απαραίτητη η τήρηση μηχανογραφημένου μητρώου αποθήκης, το οποίο να έχει τη δυνατότητα τήρησης των αποθεμάτων κατά Υ.Φ.Π. Επίσης το μητρώο αυτό πρέπει, μεταξύ άλλων, να υποστηρίζει, όπου τούτο είναι αναγκαίο, την καταχώριση της ημερομηνίας λήξης των προϊόντων που κατάσχονται.

Πρέπει να αναπτυχθούν μηχανογραφημένα μητρώα ποινικών υποθέσεων και πολιτικών αγωγών, τα οποία να λάβουν υπόψη τα ακόλουθα:

- Να επιτρέπουν την παρακολούθηση της εξέλιξης των υποθέσεων.
- Να παρέχουν τη δυνατότητα ετοιμασίας υποβοηθητικών καταστάσεων, ώστε να επιτρέπουν τη σύγκριση των ποσών που αναφέρονται στα κατηγορητήρια με τα ποσά που είναι καταχωρισμένα στις προσωπικές μερίδες των κατηγορούμενων.

Επίσης, με την κατάλληλη κωδικοποίηση, πρέπει να καταχωρίζονται, μεταξύ άλλων, και οι ακόλουθες πληροφορίες, ώστε να είναι δυνατή η ετοιμασία των σχετικών καταστάσεων:

- Οι υποθέσεις κατά δικηγόρο (λειτουργό της Υπηρεσίας) και κατά Επαρχία.
- Η ημερομηνία εκδίκασης των υποθέσεων, ώστε να κινούνται οι διαδικασίες για νέες διώξεις.
- Οι αποφάσεις του δικαστηρίου.
- Τα ποσά που εισπράττονται για πλήρη εξόφληση των οφειλών Υ.Φ.Π..
- Ποσά που εισπράττονται με δόσεις, μετά από απόφαση του δικαστηρίου.

Η Υπηρεσία πρέπει να προχωρήσει, με τη βοήθεια εξειδικευμένων προγραμμάτων, στην κωδικοποίηση και μηχανογράφηση των οδηγιών, γνωματεύσεων, εντολών και συμβουλών που αυτή παρέχει σε εγγεγραμμένα πρόσωπα, σχετικά με θέματα και λεπτομέρειες που δε συμπεριλαμβάνονται στη Νομοθεσία ή/και τους Κανονισμούς.

Η τυποποίηση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, :

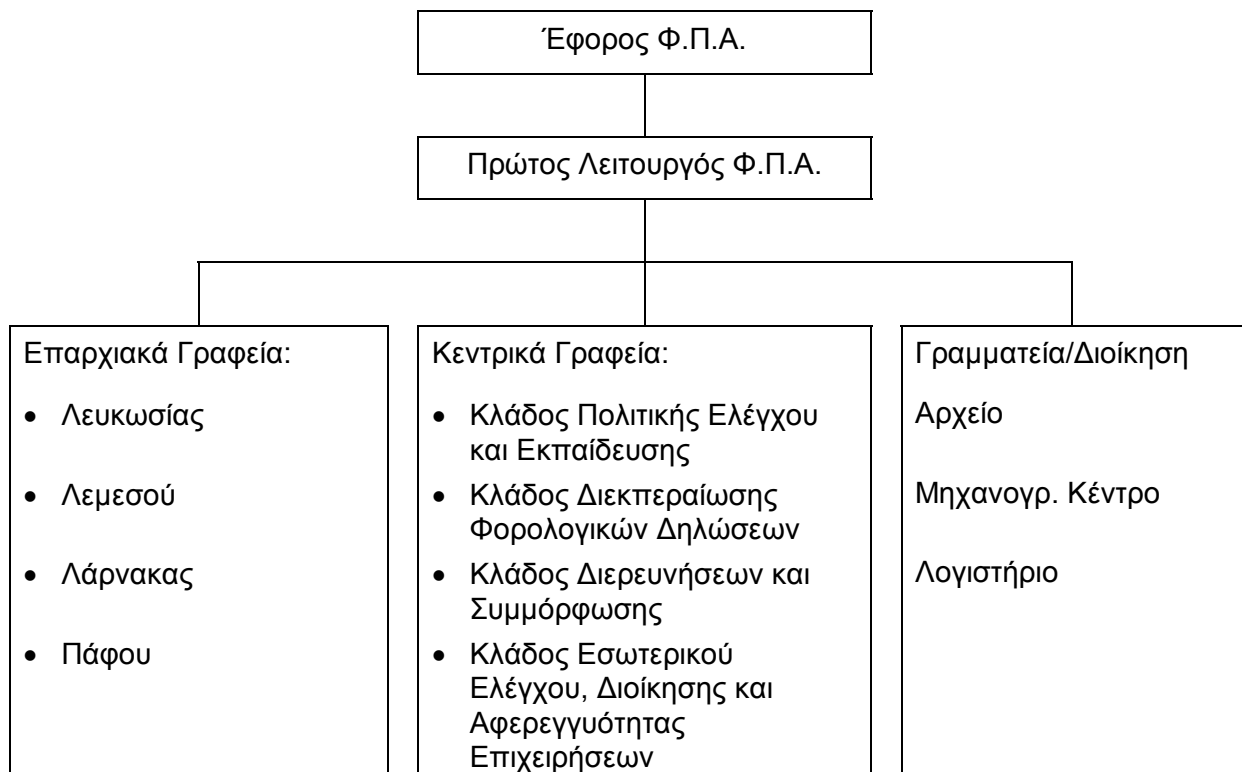
- Την ομοιομορφία στην παροχή των πιο πάνω πληροφοριών και οδηγιών από τους λειτουργούς της Υπηρεσίας σε Υ.Φ.Π..
- Την άμεση ενημέρωση των λειτουργών για θέματα πολιτικής και εφαρμογής Κανονισμών.
- Την αξιολόγηση των θεμάτων που επισημαίνονται, ώστε να ληφθούν υπόψη κατά την τροποποίηση της Νομοθεσίας ή/και Κανονισμών.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ Φ.Π.Α.

Η Υπηρεσία Φ.Π.Α. υπάγεται στο Τμήμα Τελωνείων με ξεχωριστή δομή. Ο Έφορος Φ.Π.Α. διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου.

Οργανωτική δομή και στελέχωση.

Οργανωτική δομή. Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την οργανωτική δομή της Υπηρεσίας.

Στελέχωση. Σύμφωνα με την εγκεκριμένη δομή, στην Υπηρεσία υπάρχουν 151 εγκεκριμένες θέσεις φοροθετικού προσωπικού. Επίσης απασχολείται και βοηθητικό προσωπικό, μόνιμο ή ωρομίσθιο.

(α) Οργανικές θέσεις φοροθετικού προσωπικού:

Τίτλος θέσης		Κλίμακα	Εγκεκριμένες θέσεις
1	Πρώτος Λειτ. Φ.Π.Α.	A14	1
2	Ανώτ. Λειτ. Φ.Π.Α.	A13	6
3	Λειτ. Φ.Π.Α. Α΄	A11	11
4	Λειτ. Φ.Π.Α.	A8-A10	43
5	Βοηθ. Λειτ. Φ.Π.Α.	A 4-7	90
Σύνολο			151

(β) Πληρωθείσες θέσεις:

Έτος	Θ έ σ ε ι ς		
	Προϋπολογισμού	Πληρωθείσες	Κενές
1992	88	83	5
1993	151	78	73
1994	151	76	75
1995	151	74	77
1996	151	84	67
1997	151	84	67
1998	151	83	68

(γ) Βοηθητικό προσωπικό:

Τίτλος θέσης		Κλίμακα	Αριθμός θέσεων
1	Επιθ. Λογαριασμών	A10	1
2	Ανώτ. Στενογράφος	A9	1
3	Γραμματ. Λειτουργός	A8-9	1
4	Γραφείς	A2-5-7	38
5	Λειτ. Μηχ. 2ης Τάξης	A4	1
6	Ωρομίσθιοι	E5	6
		E6	3
7	Έκτ. Γραφείς	A2-5	5
8	Γεν. Βοηθός	E5	1
Σύνολο			55

Παρά τις προσπάθειες της Υπηρεσίας για επίσπευση της πλήρωσης των κενών θέσεων που έχουν εξαιρεθεί από την αναστολή πλήρωσης τους, σύμφωνα με τον περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμο, τούτο δεν έγινε κατορθωτό μέχρι σήμερα.

Αρμοδιότητες και ευθύνες της Υπηρεσίας. Η Υπηρεσία Φ.Π.Α. έχει αποκλειστική αρμοδιότητα και είναι υπεύθυνη για:

- Την εφαρμογή της περί Φ.Π.Α. Νομοθεσίας.
- Την ενημέρωση και διαφώτιση του κοινού.
- Την παραλαβή, έλεγχο και καταχώριση των φορολογικών δηλώσεων.
- Την εγγραφή ή διαγραφή επιχειρήσεων στο Μητρώο Φ.Π.Α.
- Τη διενέργεια ελέγχων (control visits).
- Την εκπαίδευση του προσωπικού και το σχεδιασμό και εφαρμογή συστημάτων, τα οποία να αποσκοπούν:
 - Στην πλήρη συμμόρφωση των υποκείμενων στο φόρο προσώπων σε ό,τι αφορά τις φορολογικές τους υποχρεώσεις.
 - Στη διαπίστωση κατά πόσο ο φόρος αποδίδεται στο Κράτος.

Μηχανογράφηση. Από τα αρχικά στάδια λειτουργίας της Υπηρεσίας έγινε μηχανογράφηση των στοιχείων για τα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα και τηρούνται προσωπικές μερίδες.

Η Υπηρεσία διαθέτει Μηχανογραφικό Κλάδο, ο οποίος στελεχώνεται και με Λειτουργό του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την ομαλή λειτουργία και συνεχή βελτίωση του μηχανογραφικού συστήματος.

Πληροφορίες προς τους φορολογούμενους.

Οδηγός. Το Φεβρουάριο του 1997 η Υπηρεσία Φ.Π.Α. εξέδωσε γενικό οδηγό για το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, ο οποίος περιέχει γενική επεξήγηση του φόρου και των διαδικασιών που εφαρμόζονται από την Υπηρεσία, καθώς και τις υποχρεώσεις των Υ.Φ.Π. που απορρέουν από τη Νομοθεσία και τους Κανονισμούς.

Επιπρόσθετα η Υπηρεσία Φ.Π.Α. εκδίδει κατά καιρούς ενημερωτικά φυλλάδια. Το καθένα από αυτά αναφέρεται σε συγκεκριμένο εξειδικευμένο θέμα και στοχεύει να δώσει λύση σε προβλήματα που πιθανόν να απασχολήσουν τους φορολογούμενους. Αναλυτική κατάσταση των ενημερωτικών φυλλαδίων φαίνεται πιο κάτω:

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΩΝ ΦΥΛΛΑΔΙΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ Φ.Π.Α.		
Ημερομ.	Α/Α	Θ έ μ α
3/92	1	Φόρος Εκροών - Φόρος Εισροών
9/92	2	Συμπλήρωση της Φορολογικής Δήλωσης
11/92	3	Εγγραφή στο Μητρώο Φ.Π.Α
11/92	4	Τήρηση Βιβλίων και Αρχείων
9/93	5	Αλλαγή στο Φορολογικό Συντελεστή ή στη Φορολογική Μεταχείριση
--	6	Δραστηριότητες Επισιτισμού
--	7	Ενστάσεις
5/95	8	Επισκέψεις από Λειτουργούς της Υπηρεσίας Φ.Π.Α.
12/94	9	Διαλέξτε το δικό σας Σχέδιο, για Λιανοπωλητές
12/94	10	Μερική Εξαίρεση
10/95	11	Μεταβιβάσεις Λειτουργουσών Επιχειρήσεων
10/95	12	Πρακτορεία Ταξιδίων
2/96	13	Σχέδιο Μεταχειρισμένων Αυτοκινήτων
12/96	14	Ξενοδοχεία και Τουριστικά Καταλύματα
12/96	15	Εξαγωγές
3/98	16	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

Σημείωση: Τα πιο πάνω ενημερωτικά φυλλάδια προσφέρονται δωρεάν στους ενδιαφερόμενους.

Έντυπα Φ.Π.Α. Η Υπηρεσία σχεδίασε τα απαιτούμενα έντυπα, τα οποία πρέπει να συμπληρώνονται από τα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα. Τα έντυπα αυτά περιλαμβάνουν επεξηγηματικές σημειώσεις και οδηγίες για να βοηθούν στην ορθή τους συμπλήρωση.

Αρ. εντύπου	Π ε ρ ι γ ρ α φ ή
1A	Έντυπο για εγγραφή στο Μητρώο Φ.Π.Α.
2A	Έντυπο για εγγραφή Συνεταιρισμού Φ.Π.Α.
3	Πιστοποιητικό Εγγραφής Φ.Π.Α.
4	Φορολογική δήλωση
5	Αίτηση για ακύρωση της εγγραφής
6	Υπενθύμιση για παράλειψη υποβολής φορολογικής δήλωσης
7	Claim for VAT Refund (International Organizations/Diplomatic Missions)
8	Ειδοποίηση επιβολής φορολογίας και υπολογισμός χρηματικής επιβάρυνσης, πρόσθετης χρηματικής επιβάρυνσης και τόκου
9	Περιοδική κατάσταση λογαριασμών
9A	Περιοδική κατάσταση λογαριασμών - Πιστωτικό υπόλοιπο
10	Δήλωση για καταναγκαστική πώληση
11	Μεταβίβαση Λειτουργούσας Επιχείρησης
12	Γενικό Έντυπο Εγγύησης